

Z serii:

Testamenty i ostatnie dyspozycje

Jak zostawić majątek bliskim
i uniknąć probacji

Elżbieta Baumgartner

Zagadnienia:

Konsekwencje braku testamentu. Ustawowy podział majątku. Co dziedziczy żona. Jak sporządzić testament. Probacja i jej wady. Jak uniknąć probacji. Współwłasność majątkowa. Adnotacja Pay-on-Death. Living Trust. Living will. Health Care Proxy. Pełnomocnictwa.

Testamenty i ostatnie dyspozycje

*Jak zostawić majątek bliskim
i uniknąć probacji*

Elżbieta Baumgartner

*Polpress Services
255 Park Lane
Douglaston, NY 11363
www.poradniksukces.com*

Okladka: Przemysław Skok, Skok Communication Arts Co.,
tel. 718/224-2948

Wydawca: Polpress Services, 255 Park Lane, Douglaston,
NY 11363, tel. 718/224-3492

Redakcja: Irena Hadław

Konsultanci prawni: mec. Ewa Bogdan

International Standard Book Number ISBN 0-9633932-6-X

Copyright 2008-2009 by Polpress Services

Kopiowanie całości lub fragmentów tej książki bez pozwolenia jej wydawcy stanowi naruszenie praw autorskich.

Autorka książki nie jest prawnikiem. Treść niniejszej książki ma charakter ogólnej informacji i nie powinna być traktowana jako próba sprzedania jakichkolwiek papierów wartościowych ani udzielania porad prawnych. Przed podjęciem jakichkolwiek kroków czytelnik powinien zasięgnąć opinii prawnika.

Spis treści

1. ABC testamentów	5
1. 1. Konsekwencje braku testamentu	5
1. 2. Kiedy testament jest ważny	8
1. 3. Rodzaje testamentów	8
1. 4. Co można zapisać w testamencie	10
1. 5. Czego nie można zapisać w testamencie	11
1. 6. Zabezpieczenie dzieci	13
1. 7. Wykonawca testamentu	14
2. Podział majątku	16
2. 1. Dziedziczenie ustawowe	16
2. 2. Co dziedziczy współmałżonek	17
2. 3. Jeżeli spadkodawca nie miał współmałżonka	19
2. 4. Przykład stanu New Jersey	20
2. 5. Problem jednoczesnej śmierci małżonków	21
2. 6. Wydziedziczenie	22
2. 7. Podważenie testamentu	23
3. Jak sporządzić testament	24
3. 1. Z czego składa się testament	24
3. 2. Świadkowie	27
3. 3. Podpisanie testamentu	28
3. 4. Co jeszcze w testamencie	28
3. 5. Gdzie trzymać testament	29
3. 6. Zmiany w testamencie	30
3. 7. Unieważnienie testamentu	31
4. Probacja i dlaczego warto jej unikać	32
4. 1. Co to jest probacja	32
4. 2. Jak wygląda probacja	33
4. 3. Dlaczego należy unikać probacji	35
4. 4. Czy potrzebny jest prawnik	37
4. 5. Kiedy probacja jest konieczna	38
4. 6. Kiedy probacja jest użyteczna	39
5. Jak uniknąć probacji	40
5. 1. Nieformalna probacja	41
5. 2. Stanowe zwolnienia od probacji	43
6. Współwłasność majątkowa	47
6. 1. Współwłasność majątkowa łączna	47

6. 2. <i>Tenancy by the entirety</i>	47
6. 3. <i>Tenancy in common</i>	48
6. 4. <i>Community property</i>	49
6. 5. Problemy ze współwłasnością	49
7. Adnotacja Pay-on-Death	51
7. 1. Co to jest P.O.D.	51
7. 2. Wybór beneficjenta	52
7. 3. Adnotacja Pay-on-Death w banku	54
7. 4. Konto maklerskie	55
7. 5. Pułapki P.O.D.	56
8. <i>Living trust</i>	58
8. 1. Co to jest <i>living trust</i>	58
8. 2. Powody do stworzenia <i>living trust</i>	59
8. 3. Zalety <i>living trust</i>	60
8. 4. Wady <i>living trust</i>	61
9. Dyspozycje o zabiegach w celu podtrzymania życia	63
9. 1. Przejmij kontrolę nad podtrzymaniem życia	63
9. 2. <i>Living will</i>	64
9. 3. Health Care Proxy	65
10. Decyzje o zarządzaniu majątkiem	68
10. 1. Pełnomocnictwo do zarządzania majątkiem	68
10. 2. <i>Guardianship</i>	72
11. Testament to nie wszystko	74
11. 1. Lista mienia rodziny	74
11. 2. Lista zobowiązań rodziny	75
11. 3. Zabawa w chowanego	75
11. 4. Ubezpieczenie na życie	76
11. 5. Pochówek	76
11. 6. Podatek spadkowy	77
12. Załącznik. Książki Poradnika “Sukces”	78
12. 1. Ebooki – książki w wersji elektronicznej	78
12. 2. Książki dostępne w wersji elektronicznej i tradycyjnej	80
12. 3. Książki dostępne w wersji tradycyjnej	84

1.**ABC testamentów**

Testament jest to dokument, w którym dysponujesz, kto ma otrzymać twoje przedmioty majątkowe – dom, samochód, pieniądze itp. oraz kto przejmie opiekę nad dziećmi w razie twojej śmierci. Twoja ostatnia wola decyduje o losie dorobku twego całego życia i przyszłości nieletnich dzieci.

Trudno uwierzyć, ale aż 70% osób w Stanach Zjednoczonych nie posiada testamentu. Przyczyną tego zjawiska jest nieświadomość komplikacji, jakie następują z powodu braku ostatniej woli lub innych stosownych przygotowań.

W odróżnieniu od prawa polskiego, w USA można rozporządzić na wypadek śmierci nie tylko testamentem, lecz i innymi sposobami, o których jest mowa w tej książce.

1.1. Konsekwencje braku testamentu**Potencjalne problemy**

Czy wiesz, kto otrzyma twój majątek, gdybyś zmarł nagle bez testamentu? Jeżeli uważasz, że wszystko przypadnie twemu współmałżonkowi, prawdopodobnie się mylisz.

Czy zdajesz sobie sprawę z tego, przez jakie kłopoty musi przejść rodzina, zanim będzie w stanie przejąć konta czy przedmioty majątkowe, jakie masz zarejestrowane na własne nazwi-

sko? Wdowa czy dzieci nie mogą po prostu pójść do banku, by wybrać pieniądze z konta zmarłego.

Czy wiesz, kto dostanie prawo opieki nad twoimi nieletnimi dziećmi? Kto przejmie ich sprawy finansowe? Zdecyduje o tym obcy człowiek, jakim jest sędzia.

Czy wiesz, kto będzie odpowiedzialny za dystrybucję twego majątku, odnalezienie kont, wycenę twoich sprzętów, kolekcji oraz ich sprzedaż? Być może urzędnik wyznaczony przez sąd.

Czy jesteś pewny, że ów administrator odnajdzie twoich krewnych? Rodzina w Polsce może nie dowiedzieć się o twoim odejściu i nie otrzymać swego udziału. Jeżeli nikt się nie zgłosi, twój majątek przejdzie na własność stanu.

Ażeby być pewnym odpowiedzi na powyższe pytania, należy mieć testament.

Przykład Sama Wilnera

Oto autentyczny przykład, który ilustruje kłopoty, jakie mogą wyniknąć z braku testamentu.

Sam Wilner zmarł samotnie w domu dla starców, pozostawiając tylko trochę używanej odzieży i starych książek. Sam nie zostawił testamentu, więc masą spadkową zajął się Sąd Spadkowy (*Probate Court*) powiatu Cook, stanu Illinois. Sąd wyznaczył adwokata, który po przejrzeniu dokumentów zmarłego odnalazł konto bankowe z sumą \$12,000 oraz jedyną żyjącą krewną – siostrzenicę mieszkającą w Nowym Jorku. Adwokat ten zatrudnił drugiego adwokata w celu konsultacji, dotyczącej sposobu wycofania pieniędzy z banku i zwrócenia ich siostrzenicy. Problem był chyba bardzo skomplikowany, bo drugi adwokat wynajął trzeciego (!) i wszyscy trzej wystawiali słone rachunki i ślali do Sądu Spadkowego. Byli bowiem pewni, że jest z czego płacić – z konta bankowego Sama Wilnera.

W takiej sytuacji adwokat powinien oszacować dokładną wartość masy spadkowej. Tak stało się i w tym przypadku, mimo że po Samie Wilnerze nie pozostało nic do wyceny. Jeden z praw-

ników wynajął swojego szwagra w celu wyceny... starych książek - i zapłacił mu \$28.50. Książki zostały sprzedane do antykwariatu za \$2. W końcu sprawa spadkowa Sama została zatwierdzona przez sąd, a honoraria trzech adwokatów bez zastrzeżeń zapłacone pieniędzmi Sama.

Minęło pięć lat, a siostrzenica nie otrzymała ani grosza spadku. Wynajęła więc w Nowym Jorku adwokata, by przyspieszył sprawę. Ten z kolei zatrudnił swojego kolegę w Chicago, by sprawdził status sprawy i doradził mu. Minął kolejny rok. Siostrzenica straciła już cierpliwość i skontaktowała się z telewizyjnym reporterem z Chicago, znanym krytykiem systemu zatwierdzania testamentu (*probate system*), który nadał na antenie program pod tytułem "Sprawiedliwość w Windy City". Wkrótce potem siostrzenica otrzymała swój spadek, a raczej to, co po nim zostało, gdy podzieliło się nim pięciu adwokatów. Trzech prawników z Chicago wzięło sobie \$6,900, adwokat nowojorski wraz z czwartym chicagowskim prawnikiem – kolejne \$1,400. Tak więc po ponad sześciu latach siostrzenica otrzymała zaledwie \$3,700 z \$12,000 pozostawionych przez jej wuja.

Przykład Sama Wilnera ilustruje, jak dalece może amerykańskie prawo (czy raczej w tym przypadku bezprawie) skomplikować przekazanie nawet tak małego i prostego spadku i jak drogo kosztuje brak testamentu i planowania spadkowego. Dlaczego? Bo wiem prawo amerykańskie działa w interesie adwokatów i sędziów, którzy je stworzyli, a nie w interesie zwykłych ludzi. Adwokaci zarabiają rocznie miliardy dolarów, "reprezentując" masy spadkowe takich ludzi, jak Sam, pozostawiając marne resztki krewnym, którym te pieniądze się należą.

Powyższym komplikacjom można było zapobiec w bardzo prosty sposób. Sam na przykład powinien był otworzyć konto, wyznaczając swoją siostrzenicę jako spadkobierczynię (*beneficiary*). Bank wypłaciłby jej pieniądze w całości i bez sześcioletniego opóźnienia. Nie to, że Sam nie dbał o siostrzenicę, on po prostu nie wiedział, jakie pytanie zadać bankowemu urzędnikowi. Niewiedza kosztuje bardzo drogo.